

1. У којем граду је Вук Караџић чуо да и штокавци изговарају глас х:
 - а) Лозници
 - б) Дубровнику
 - в) Крагујевцу
 - г) Београду
 Заокружи слово испред тачног одговора.
2. Наслов научне расправе која је допринела победи Вукових језичких начела 1847. године гласи _____.
3. Напиши ијекавске облике следећих речи:
 - а) **век**: _____; **вечан**: _____;
 - б) **лепота**: _____; **девојка**: _____.
4. Напиши ознаке за акценте и неакцентоване дужине у:
 - а) синтагми: **брзи лет**
 - б) реченици: **Рода лети**
5. Наведи предњонепчане тврде звучне сугласнике: _____
6. Одреди гласовне промене извршене у номинативу множине именице **метак**:

7. Одреди падеже подвучених речи: **А киша је лила непрекидно, ледена од снега који се топио при земљи, изнад глава.**
 - а) киша: _____; снега: _____;
 - б) земљи: _____; глава: _____.
8. Одреди неличне глаголске облике и наведи примере из реченице: **Застајкујући сред непознатих села, тискајући се преко необичних му мостова, запоћивши више пута крај бунара, невидљивих у мраку, пук никако није могао да схвати како је тако, лудо, уопште могао и поћи.**

Нелични глаголски облици примери

 - а) _____, _____, _____
 - б) _____, _____, _____
 - в) _____, _____, _____
9. Одреди врсте подвучених речи:
 - а) **Доситеј је био близу испуњења својих идеја.**
Видео сам Јована зато што сам стајао близу.
 - б) **Летећи за Рим, прешли смо преко Јадранског мора.**
Кажу да је у Сибиру виђен летећи тањир.
10. Речи **мегданџија**, **спахилук** и **фереца** пореклом су из _____ језика и зато се називају _____.
11. Наведи синонине за следеће речи:
 - а) **сајџија**: _____; **алас**: _____;
 - б) **самогласник**: _____; **сугласник**: _____.
12. Наведи суфикс (наставка) за грађење збирних именица код речи **трн**, **корен** и **лист**:

13. Именице **бесмислица** и **нараменица** добијене су:
 - а) извођењем
 - б) слагањем
 - в) комбинованом творбом
 - г) претварањем
 Заокружи слово испред тачног одговора.
14. Подвуди главне (управне) речи синтагми у реченици: **Гвоздено лице резача изгледа надмоћно и вјечно, његова се општрица сјајка.**
 У питању су _____ синтагме.

15. Одреди функције подвучених речи у реченици: **А они ће јој честитати и рећи јој да сам ухватио најопаснију и најкрволочнију банду друмских разбојника, за којима је расписана потерница и за којима се годинама већ узалудно трага.**
- а) јој: _____
 б) најкрволочнију: _____
 в) потерница: _____
 г) годинама: _____
16. Одреди значење презента у реченици **Татија ми је јавио да сутра идемо у биоскоп:**
- _____
17. Одреди врсту по значењу и функцију подвучене зависне реченице: **Кад устаде да се протегне, тада се тек видје да је прави Пилипенда.**
- а) врста по значењу: _____
 б) функција: _____
18. Којим функционалним стилем је писан следећи текст: **Ошптеприхваћена теза у оквиру ове граматичке теорије јесте да се конкомитанца (сређено повезивање једног елемента са другим елементом) може да констатује у сваком језику и да се према њој очигледно могу приказати зависни односи.**
- _____
19. Заокружи слово испред реченице у којој именица **образ** има своје право (основно, непренесено) значење:
- а) Сачувао је образ иако је био окружен нечасним људима.
 б) Суза јој је канула низ образ.
 в) Где су ти образ и понос?
 г) Суша је унаказила образ земље.
20. Препиши правилно, ћириличким писаним словима, реченицу: **ПОДПРЕДСЕДНИК СРПСКЕ АКАДЕМИЈЕ НАУКА И УМЕТНОСТИ (С. А. Н. У) ОБРАТИЈО СЕ ЈАВНОСТИ.**
- _____
21. Уз наведена дела напиши име и презиме њихових аутора:
- а) *Хајдук Сћанко* _____
 б) *Десетница* _____
 в) *Хајдуци* _____
 г) *Поход на мјесећ* _____
22. У једној народној песми три брата не успевају да сазидају град, јер им вила ноћу руши оно што они дању саграде.
- I
 Наслов песме је _____ .
 Којој групи јуначких песама, по Вуковој подели, припада ова песма?
- _____
- II
 Који јунак изговара следеће стихове:
- Имао сам од злаћа јабуку,
 Па ми данас паде у Бојану,
 Те је жалим, њређорјетј не мођу.*
- Наведите његово име и презиме: _____
23. Којим врстама народне лирске поезије припадају следеће песме?
- Кад иду њреко села* _____
Двије сеје браћа не имале _____
Мајка Јову у ружи родила _____
Кујунџија и хићројреља _____
24. Међу наведеним песмама подвуди оне које припадају **хајдучком** и **ускокком** циклусу:
*Ројство Јанковић Сћојана, Женидба Душанова, Почетак буне њројив дахија,
 Сћари Вујадин, Марко Краљевић укида свадбарину, Смрт мајке Јуђовића, Мали Радојица.*

25. Заокружи исказ који најпрецизније говори о томе како се завршава приповетка *Пилипенда*:
- I
- а) Пилипенда се после одласка у цркву враћа кући да са женом одлучи о преласку у другу веру;
- б) Пилипенда, и после разговора са комшијом Кљаком, остаје доследан у својој вери;
- в) Пилипенда, после разговора са женом, остаје замишљен;
- г) Пилипенда, после разговора са женом и комшијом Кљаком одлучује да пређе у *царску веру*.
- II
- Аутор приповетке је _____
26. Борба два бика у овој приповести симболизује борбу између покороног народа у Босни и владајуће *царске вере*. Победа дечаковог бика над царским Рудоњом представља тријумф слободарске воље против туђина.
- I
- Наведи наслов приповетке: _____
- Наведи име писца: _____
- II
- Наведи име дечака: _____
27. На којој стилској фигури се заснива приповетка *Мршво море*?
- I _____
- II Аутор ове приповетке је _____
28. Међу наведеним народним песмама, заокружи слово испред оних које су народне баладе:
- I
- а) *Кнежевина вечера*
- б) *Предраж и Ненад*
- в) *Женидба Милића барјакџара*
- г) *Женидба Душанова*
- II Вук је лирско-епске песме звао _____
29. Прочитај стихове и на линијама поред питања упиши одговоре:
- У мом срцу њоноћ. У њој кайкад њиња*
Мисо да још живиш, мој њределе млади.
Моја леја звезда, мајка и робиња,
Боже! Штја ли данас у Србији ради?
- I Наслов песме је _____
- Аутор ове песме је _____
- II Врста риме је _____
30. Прочитај стихове и на линијама поред питања упиши тражене одговоре:
- И овај камен земље Србије,*
Што, ѡрејше сунцу, дера кроз облак,
Суморноџ чела мрачним борама
О вековечности ѡрича далекој,
Показујући немом мимиком
Образа своџа бразде дубоке.
- I Наслов песме је _____
- Аутор ове песме је _____
- II Којој лирској врсти припада песма? _____
31. *Ретроспекција* је (заокружи тачан одговор):
- а) ређање догађаја по хронолошком реду;
- б) етапа у развоју драмске радње;
- в) представљање догађаја који су се одиграли у прошлости;
- г) питање на које се не очекује одговор.
32. Заокружи слово испред појмова који припадају *грамима* као књижевном роду:
- а) чин
- б) сажетост
- в) приповедач
- г) дијалог
- ђ) ритмичност

33. Прочитај одломак и на линијама поред питања упиши одговоре:
Славонско-йодунавски њук беше отишао на војну йосле смотре у Печују, као йребијено йсејто, йонизан и йих. У развученим, искривљеним двојним редовима, дизао је йрашину као сйока, обилазећи села и баруишине, жазећи од јутра до мрака йесак, ливаде и блайо.
 I Наслов романа је _____
 Аутор романа је _____
 II Тема романа је судбина панонских Срба у _____ веку.
34. Заокружи ликове који не припадају комедији *Покондирена йиква*:
 а) Фема
 б) Евица
 в) Малчика
 г) Василије
 д) Јеротије
35. Међу следећим тврдњама само једна је у потпуности тачна. Која?
 (Заокружи слово испред тачног одговора).
 а) *Збожом, мојих йетинаест йодина* је наслов романа Клод Кампањ;
 б) *Светли гробови* су родољубива песма Десанке Максимовић;
 в) *Песму о керуши* написао је А. П. Чехов;
 г) *Очију йвојих да није* јесте балада Васка Попе;
 д) *Покондирена йиква* је позната комедија Бранислава Нушића.
36. У наведеним стиховима подвучене су две стилске фигуре. Које?
*Равница је просијрка йрошарана зрацима;
 Кукурузишија шуме као море.*
 1. _____
 2. _____
37. Велики српски писац и просветитељ, Доситеј Обрадовић, написао је своју аутобиографију у којој описује свој живот, али и износи идеје о васпитању младих и просвећивању народа.
 I Наведите наслов овог дела: _____
 II У којем веку је објављено ово дело? _____.
38. *Елеџија* је (заокружи тачан одговор):
 а) стилска фигура у којој се износи супротно од онога што се заиста мисли;
 б) лирско-епска песма у којој се судбине јунака трагично завршавају;
 в) лирска песма у којој се изражава туга за нечим што је неповратно прошло;
 г) део епске радње који је остварен као релативно засебна тематска целина.
39. Дати су парови јунака, а ти напиши којем делу они припадају и ко је писац дела.

	<i>Дело</i>	<i>Аутор</i>
Меланија и Јуца	_____	_____
Зоћа и Станко	_____	_____
40. *Од владике и свијех жлаварах
 Селим-паша одговор на писмо.
 Тврд је орах воћка чудновата,
 Не сломи жа, ал зубе йоломи,*
 Овако почиње одговор на писмо Селим-паше.
 I Ко одговара Селим-паше? _____
 II Наслов дела је: _____.